

злиттям оповідно-епічного і ліричного начал, створенням образу мандрівника, своєрідного ліричного героя. "Письма русского путешественника" містять елементи подорожнього, проблемного, портретного, побутового нарисів. Завдяки книзі М. Карамзіна перед російським читачем відкрився світ соціального, політичного, культурного життя країн Західної Європи.

У подорожньому нарисові тієї пори вже зароджувалися всі внутрішньожанрові різновиди. М. Карамзін створює портрети літераторів (портретні нариси), О. Радищев формує проблемний нарис, і надалі основні жанрові різновиди нарисів згодом розвинулися з першого. "Подорожні записки на структурному і змістовному рівні, — вважає В. Михайлов, — здатні об'єднувати елементи різних жанрових форм — нарисів, есе, репортажу та ін., тобто літературні подорожі відкриті для синтезу з іншими видами літератури" [9, с. 199]. Моральні та художні пошуки російських письменників-сентименталістів, "їх концепція людини, прагнення підняти її над обивательським практицизмом, станову елітарність замінити елітарністю іншого порядку — все це багато в чому ще обмежене ідеалами Просвітництва, але вже випереджає художні відкриття російських романтиків" [6, с. 37]. Ці пошуки відбилися і на розвиткові нарисів в російській літературі першої третини XIX ст. Зауважимо, що великого поширення в літературі XVIII ст. набула саме епістолярна форма, в якій виник своєрідний діалог з іншими літературними жанрами. Пошуки в цьому напрямі відбувалися і в жанрі подорожі, коли автори використовували форму листа або послання. Виникали своєрідні стилізації, в яких повідомлення слугували художнім прийомом. Записи мандрівника відтворювали лише деякі структурні компоненти листа, що давало герою-оповідачеві змогу здійснити синтез епічного викладу подій і власних оцінок. Епістолярна форма як варіант оповіді широко використовувалася в подорожньому нарисі і пізніше — на початку XIX ст.

Список використаної літератури

1. Богданов В. А. Очерк / В. А. Богданов // КЛЭ. — Москва : Сов. энциклопедия, 1968. — Т. 5. — Стлб. 516—522. — С. 515.

2. Веселовский А. Три путешествия / А. Веселовский // Веселовский А. Этюды и характеристики. — Москва : Типо-литография Т-ва И. Н. Кушнерёва и Ко., 1894. — С. 533—542.
3. Глушков Н. И. Очерк в русской литературе / Н. И. Глушков. — Ростов-на-Дону : Изд-во Ростовского гос. ун-та, 1966. — 76 с.
4. Есин Б. И. История русской журналистики XIX века / Б. И. Есин. — Изд. 3-е, испр. и доп. — Москва : Высш. школа, 1989. — 240 с.
5. Карамзин Н. М. Письма русского путешественника / Н. М. Карамзин // Карамзин Н. М. Письма русского путешественника. Повести. — Москва : Правда, 1980. — 608 с. — С. 25—528.
6. Кочеткова Н. Д. Русский сентиментализм (Н. М. Карамзин и его окружение) / Н. Д. Кочеткова // Русский романтизм. — Ленинград : Наука, 1978. — С. 18—37.
7. Кукушкина Е. Д. Библиейские мотивы у А. Н. Радищева / Е. Д. Кукушкина // Рус. лит. — 2000. — № 1. — С. 119—142.
8. Лотман Ю. М. Карамзин: Сотворение Карамзина. Статьи и исследования (1957—1990). Заметки и рецензии / Ю. М. Лотман. — Санкт-Петербург : Искусство, 1997. — 832 с.
9. Михайлов В. А. Эволюция жанра литературного путешествия в произведениях писателей XVIII—XIX веков : автореф. дис. ... канд. филол. наук / Вадим Александрович Михайлов. — Волгоград, 1999. — 199 с.
10. Михельсон В. А. Эстетическая концепция древнего "хождения" и русский путевой очерк / В. А. Михельсон // Кубанский госуниверситет. Эстетические взгляды писателя и художественное творчество. Кн. 2: Научные труды. Вып. 230. — Краснодар : Изд-во Кубанского ун-та, 1997. — С. 3—18.
11. Никуличев Ю. Воцарённое слово. Екатерина II и литература её времени / Ю. Никуличев // Вопросы литературы. — 2000. — Январь—февраль. — С. 132—160.
12. Солоухин В. Смех за левым плечом / В. Солоухин // Москва. — 1989. — № 1. — С. 3—75.
13. Carroll Lewis. The Journal of a Tour in Russia in 1867/ ed. J. F. McDermott. — London, 1977. — 225 p.

Прослеживается история возникновения и дальнейшее развитие русского очерка на примерах литературы Нового времени, древнерусских "хождений", произведений А. Радищева и Н. Карамзина.

History of origin and further development of the Russian essay on the examples of literature of New time, Old Russian "khozheniy", works of A. Radischeva and N. Karamzina is traced.

Надійшла до редакції 23 квітня 2014 року

УДК 007:004.77:378

Галина Остапенко,
старший викладач кафедри комп'ютерних наук
Київського національного університету культури та мистецтв

Застосування методів соціального інжинірингу в управлінні інтернет-комунікаціями ВНЗ

У статті досліджуються позитивні методи соціального інжинірингу, які доцільно застосувати для управління комунікаціями ВНЗ у мережі Інтернет.

Ключові слова: інтернет-комунікація, соціальний інжиніринг, коригувальна модель, студентська молодь, соціалізація.

Нині актуальними є дослідження прикладних соціально-комунікаційних технологій у мережі Інтернет з використанням методів соціального інжинірингу (СІ). Вважається, що вони спричиняють дії, пов'язані з порушенням безпеки використання інтернет-ресурсів, психологічним

тиском на користувачів задля отримання конфіденційної інформації та іншими маніпуляціями, як-от продаж товарів та послуг, соціальний вплив тощо.

Проте методи соціального інжинірингу можуть бути й корисним інструментом управління комунікаційними техно-

логіями в межах соціальних мереж Інтернету та ВНЗ. Метою є, наприклад, залучення студентів до обговорення соціальних проблем, можливість висловити власну думку щодо якості навчальних послуг, студентського життя та ін. У контексті дослідження розглянемо управління як процес виховання культури й етики поведінки в соціальній мережі ВНЗ, як навчання коректній комунікаційній взаємодії.

Метою публікації є визначення методів соціального інжинірингу, які раціонально застосовувати в управлінні прикладними комунікаційними технологіями мережі Інтернет у позитивному контексті. Аналіз спиратиметься на комунікаційні зв'язки між учасниками навчально-виховного процесу ВНЗ, а саме між викладачами та студентами.

Дослідники соціальних комунікацій (В. Різун [1], Г. Почепцов, Д. Ольшанський [2], О. Холод [13], В. Франчук [11] та інші) звертають увагу на їх нерозривний зв'язок із методами соціального інжинірингу. В науковій літературі він простежується між поняттями "соціальні комунікації", "соціальна інженерія" та "соціальний інжиніринг".

Так, В. Різун наголошує, що прикладні соціальні комунікації, належать до технологій соціального інжинірингу [1].

Соціальні комунікації — це не окрема наука, а вид соціальної (гуманітарної) інженерії, конструювання, побудови, організації процесів суспільної взаємодії тощо, на чому наполягають Г. Почепцов, Д. Ольшанський [2].

Соціальні інженери здебільшого "використовують різні методи психологічного інструментарію (входження в роль, довіра, розсіювання думок, привласнення, момент згоди, симпатія, реактивність, тощо)" [6], однак засоби можуть бути нейтральними або навіть позитивними залежно від мети впливу. Наприклад, ці методи використано у боротьбі зі шкідливими звичками: "...якщо ви хочете перестати грати в комп'ютерні ігри, видаліть їх з вашого комп'ютера, позбавтеся усіх дисків, з яких їх можна переписати, поставте фільтр на інтернет-ресурси, де ігри можна завантажити", а також у проєкті "Венера" соціального інженера Ж. Фреско [8].

У фаховій літературі останнім часом нерідко вживається термін "соціальний інжиніринг" замість попереднього "соціальна інженерія". Проте, на нашу думку, спираючись на викладені нижче аргументи, вони є тотожними поняттями.

Соціальна інженерія:

— цілеспрямована діяльність спеціально підготовлених людей з перевлаштування (перетворення) соціального світу [11];

— термін, що використовують комп'ютерні зламатики і хакери на позначення несанкціонованого доступу до інформації [6];

— управлінська діяльність, спрямована на зміну соціальних систем та інститутів відповідно до визначеної мети з використанням наукоємних технологій та інженерного підходу [3].

Соціальний інжиніринг — сукупність соціальних наук, орієнтованих на дослідження структур, що визначають людську поведінку. Фахівці в галузі СІ займаються соціальними проблемами на виробництві, мають комплексну підготовку з різних дисциплін, застосовують у дослідницькій діяльності дані соціології, психології, економіки, соціально-політичних та інших наук [15].

Науковці О. Корченко, Є. Паціра, Д. Пуха зазначають, що в різних джерелах інформації СІ має як доволі звужене, так і широке трактування. Наприклад, його позиціонують і як дієвий метод спонукання користувачів до виконання певних дій в інтересах соціотехніка (неавторизована сторона, що застосовує методи соціального інжинірингу), і як набір заходів для акумуляції відомостей про інформаційну систему (без технічних подробиць її реалізації), що заснований на людському чиннику [14].

Вивчення соціальних комунікацій як виду СІ передбачає, що на базі наявної моделі (за умови її придатності для вирішення поставлених завдань) відбувається трансформація або створення нової форми соціального процесу [13].

Дослідимо, які із методів соціальної інженерії доцільно використати у прикладних соціальних комунікаціях ВНЗ для порозуміння, і співпраці між студентами та викладачами. Ця взаємодія спрямована на трансляцію знань і цінностей, розуміння та сприйняття молоддю суспільних процесів крізь призму навчальних дисциплін і світогляду викладачів.

Функції СІ зводяться до формування цінностей, котрі, в свою чергу, є головними мотивами людини, її критеріями оцінки реальності. Спеціалісти із соціального інжинірингу здатні забезпечити стабільність цієї системи, що часто превалює над законами. Переконавання ціннісного характеру проходять крізь серце та розум споживача інформації [12].

Метою методів СІ щодо процесів у ВНЗ є керований процес соціалізації через комунікативні зв'язки між учасниками навчально-виховної взаємодії, яка полягає в роз'ясненні основних соціальних настанов, спираючись на знання, досвід і цінності викладачів. Розбіжність їхніх поглядів зі світоглядними орієнтирами студентів становитиме проблему у взаємовідносинах, котру слід вирішити за допомогою методів управління комунікаційними процесами.

Соціальні інженери розглядають спілкування між людьми через моделювання суспільних зв'язків. Відомо, що людство постійно шукало схеми комунікації, які б сприяли порозумінню, злагоді і регуляції законів співіснування [10].

Важливість налагодження позитивної комунікації між суб'єктами ВНЗ полягає в тому, що викладачі мають стати орієнтирами та наставниками в соціальному житті молоді, хоча сьогодні вони все частіше уникають спілкування зі студентами за межами вишу. Це може бути пов'язано з виникненням конфліктних ситуацій, зумовлених різними поглядами щодо навчальної дисципліни, оцінювання знань, взаємовідносин загалом. Важливими стають не тільки способи подолання конфліктних ситуацій, а й їх передбачення, формування у молоді поваги до викладацького складу ВНЗ, який навзаєм повинен бути соціально-толерантним, грамотним, комунікабельним.

Для налагодження стосунків зі студентами викладачі мають бути обізнаними про їх цінності та уподобання й на цій основі будувати й коригувати взаємовідносини. Оскільки будь-які контакти є маніпулятивними (або впливає індивід, або вплив чинять на нього), слухним для комунікантів є розуміння власної психологічної ролі у взаємодії.

Індивідуальне спілкування значною мірою діалогічне, спрямоване на формування особистісних структур співрозмовника, проте і воно передбачає форми маніпуляції, емоційне навіювання, може бути монологічним, нав'язливим, упередженим тощо [4].

Відсутність елементів невербального спілкування в мережі, за дослідженням Є. Горошко, компенсується завдяки зниженню темпу комунікації; коли обмін інформацією стає інтенсивнішим, толерантність таких контактів потенційно знижує конфліктність і сприяє виробленню гнучкіших стратегій взаємодії, націлених на безпосереднє співробітництво [9].

Для покращання спілкування як процесу управління соціальними зв'язками пропонуємо створити електронну базу комунікаційних формул (БКФ), яка використовуватиметься в інтернет-спілкуванні, наприклад, у соціальних мережах ВНЗ, де студенти та викладачі мають власні акаунти. БКФ, що створюють лінгвісти та програмісти, допоможе зробити взаємодію ефективнішою, навчатиме культури та етиці мережевих контактів.

БКФ формуватиме певні поведінкові стратегії в комунікаціях між учасниками виховного процесу. Важливо створити модель таких відносин у дистанційній формі навчання, коли мова спілкування є стислою, здебільшого відбувається обговорення лише важливих тем.

Образ комуніканта-викладача в інтернет-спілкуванні має велике значення. Якщо він сформований раніше, — взаємодія спрощується, стає чіткішою. Студент може знати "комунікаційні формули" знайомого викладача, тобто його вжиткові, постійно повторювані словосполучення.

Із часом інтернет-спілкування за допомогою БКФ стає більш уніфікованим та зрозумілим для користувачів. Всі моделі комунікації не є універсальними, їх застосовують для розуміння суті процесів взаємодії. Обравши за основу діалогічну модель Т. Дрідзе, пропонуємо створити власний тип комунікації для соціальних мереж ВНЗ. На противагу іншим формам і способам контактів така схема виключає будь-які форми впливу, оскільки орієнтована на взаєморозуміння. При цьому йдеться не про згоду з позицією автора — тільки про її усвідомлення [10].

Для порозуміння між учасниками навчально-виховного процесу ця модель є прийнятною. У веб-комунікаціях важливо окреслити схему, яка мала б позитивний зміст для певної категорії користувачів у межах спілкування. Мається на увазі онлайн-канал, який використовують ВНЗ. Пропонувану модель визначимо як *діалогічно-соціально-коригувальну* і застосовуватимемо створену базу комунікаційних формул.

Основними конструктами для формування такої моделі є вихідні дані: *суб'єкти спілкування, їхні зв'язки, теми розмов, проблемні ситуації, елементи маніпуляції та безпеки, методи коригування, використання БКФ тощо.*

Аналіз має враховувати призначення моделі — ефективність *соціалізації студентства*, розуміння спільних інтересів одного, групи, колективу, держави.

Теми розмов можуть бути різноманітними. Здебільшого коло зацікавлень викладача охоплює його дисципліну, запитання в її межах, оцінювання праць студентів. Залежно від предмета обсяг використання соціальної інформації може бути різним (наприклад, більшим у соціології, політології, меншим — у фахових дисциплінах).

Для побудови моделі спілкування необхідно знати основні умови конструктивного спілкування. Це, по-перше, здатність людини аналізувати ситуації міжособистісної взаємодії, виокремлюючи причини і наслідки як власних, так і реакцій партнера; по-друге, здатність отримувати з кожної ситуації корисний досвід; по-третє, здатність ставити завдання самозміни у спілкуванні і вирішувати їх, спираючись на отримані навички. Комплекс цих умінь стає основою особистісного зростання [5].

Між викладачами також може виникати непорозуміння через використання різних мовних конструкцій. Тому для ефективного спілкування слід обрати відповідні лінгвістичні схеми й поняттєвий апарат. Це завдання ефективно вирішує прикладна (або комп'ютерна) лінгвістика, яка допомагає лаконічніше висловлювати думки.

Вважаємо, що в соціальному інжинірингу необхідно враховувати особливості людської психології: для формування етичної поведінки, комунікативних здібностей, толерантності, мотивації до саморозвитку тощо. Пропонована модель передбачає насамперед позитивні взаємовпливи, конструктивний обмін поглядами, цінностями, культурами.

На нашу думку, за допомогою СІ можна створити системи безпеки проти несанкціонованого доступу до інформації, крадіжок, маніпуляційних війн тощо. Простіше це зробити, використовуючи відповідні комп'ютерні програми захисту, складніше відслідкувати "небажані збої" в комунікаціях між людьми.

Для боротьби з негативними впливами соціального інжинірингу встановлено правила безпечного поводження в мережі, проводиться аудит із забезпечення контролю доступу до конфіденційної інформації.

Наприклад, розроблено Етичний кодекс аудитора інформаційних систем [7].

Дотримання кодексу користувачами дає своєрідну "перепустку" до певної етичної спільноти, якій притаманний високий рівень інформаційної культури. Цікавою є думка В. Франчука: "Соціальні інженери насамперед необхідні, щоб лікувати "хворі" суспільства і (або) організації шляхом їх реформування (або модернізації), а також займатися будівництвом нових товариств, більш досконалих порівняно з наявними". Автор зазначає: "Як нормативна модель суспільства пропонується нова організаційна модель (НОМ)". Він говорить про укріплення "соціального механізму" в суспільстві, про те, що "соціоінженерна діяльність полягає у вивченні та "виправленні" соціальних реальностей, що не відповідають сучасним вимогам і "складаються" з різноманітних методів, які охоплюють методи соціологічних досліджень, діагностики, консультування, реформування, соціального моделювання і прогнозування, соціального проектування і конструювання та ін." [11].

Відомо, що мережевий простір використовують люди з різним ступенем інтелектуального і духовного розвитку, з відмінними культурними уподобаннями. Для окреслення спільних "точок перетину" необхідно застосувати методи лінгвістики і психолінгвістики, своєрідні мовні конструкти. Наприклад, "змодельовати кілька однакових повідомлень про одну і ту саму подію різними мовами".

Нова модель соціального процесу обов'язково верифікується завдяки пілотним проектам і тільки після підтвердження ефективності "вмонтується" фахівцями у свідомість суспільства і реалізується непомітно як об'єктивна реальність [13].

Висновки. Методи соціального інжинірингу доцільно використовувати і в позитивному контексті. Це попереджувальні (проти негативних маніпуляцій), навчальні, що мають на меті моделювання ефективних взаємовідносин (взаємозв'язків) у межах ВНЗ, організації; створення соціальних технологій на основі моделі комунікації чи навпаки. Внесено пропозицію щодо створення бази комунікаційних формул (БКФ) для проведення досліджень у цьому напрямі, що передбачає розробку ефективних формул комунікаційного впливу.

Список використаної літератури

1. *Різун В. В.* Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій / В. В. Різун. — Київ : КиМу, ДонНУ, 2011. — 183 с. — (Світ соціальних комунікацій; Т. 2).
2. *Різун В. В.* Соціальні комунікації як інженерне вчення, або Соціальні комунікації в системі соціального інжинірингу (соціальної інженерії) / В. В. Різун // *Комунікація*. — 2012. — № 2. — С. 8—18.
3. *Пестова Г. А.* Социология управления : учебное пособие (монография) / Г. А. Пестова // Академия Естествознания. — 2011. — Режим доступа: <http://www.rae.ru/monographs/100-3477>. — Загл. с экрана.
4. *Різун В. В.* До постановки наукової проблеми про особливий статус медіакомунікацій (масового спілкування) в системі соціальних комунікацій // [Наукова сторінка професора Володимира Різун] / Інститут журналістики. — Київ, 2012. — Режим доступа: http://journal.lib.univ.kiev.ua/Do_postanovky_problemy.pdf. — Назва з екрана.
5. *Григорьева Т. Г.* Основы конструктивного общения / Т. Г. Григорьева, Л. В. Линская, Т. П. Усольцева (Методическое пособие для преподавателей). — Режим доступа: <http://nkozlov.ru/library/psychology/d3113/#.VHh-9WsUcs>. — Загл. с экрана.
6. *Современный гипноз или социальный инжиниринг. Как это работает.* — Режим доступа: <http://hpc.name/thread/6764/p1.html>. — Загл. с экрана.

7. Соціальний інжиніринг: методи атак і способи захисту. — Режим доступу: http://bezpeka.ladimir.kiev.ua/pq/show/seminar/html/Web_5.html. — Загл. с екрана.
8. Соціальний інжиніринг в боротьбі з шкідливими звичками. — Режим доступу: <http://newgoal.ru/socialnyj-inzhiniring-v-borbe-s-vrednymi-privyckami/>. — Загл. с екрана.
9. Горошко Е. И. Современные интернет-коммуникации: структура и основные характеристики / Е. И. Горошко // Современная интернет-коммуникация: структура и основные параметры (коллективная монография). — Москва : Наука ; Изд-во Флинта, 2012. — С. 9—52.
10. Адамянц Т. З. Социальные коммуникации / Т. З. Адамянц. — Режим доступа :<http://www.litmir.net/br/?b=176736&p=1>. — Загл. с экрана.
11. Франчук В. И. Основы современной социальной инженерии / В. И. Франчук. — Режим доступа: <http://socioengin.narod.ru/ossinz.html>. — Загл. с экрана.
12. Одарченко К. Роль соціальних інженерів / Катерина Одарченко. — Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/kodarchenko/article/13041.aspx>. — Назва з екрана.
13. Холод О. М. Соціальний інжиніринг і соціальні комунікації: порівняльний аналіз / Олександр Михайлович Холод // Познавательный открытый журнал. — Режим доступа: <http://xn-80aafngqnlfc6b3hm.xn--p1ai/all/soc-alnii-nzhin-ring-soc-aln-komun-kac-por-vnjalnii-anal-z.html>. — Загл. с экрана.
14. Корченко О. Г. Класифікація методів соціального інжинірингу / О. Г. Корченко, Є. В. Паціра, Д. А. Пуха // Науково-технічний журнал "Захист інформації". — 2007. — № 4.
15. Научно-исследовательская работа студентов факультета "Социальный инжиниринг" МАИ. — Режим доступа: <http://sites.google.com/site/nirsmail0/>. — Загл. с экрана.

В статті досліджуються позитивні методи соціального інжиніринга, які раціонально застосовують в комунікаціях вуза в мережі Інтернет.

The article examines the positive social engineering methods that are used in communications on the Internet.

Надійшла до редакції 9 лютого 2015 року

УДК 378.046-021.68:02](477-25)

Віра Загуменна,
кандидат педагогічних наук,
професор,
завідувач кафедри НАКККіМ,
заслужений працівник
культури України

Ірина Тимошенко,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри НАКККіМ

Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації бібліотечно-інформаційних фахівців у НАКККіМ

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (НАКККіМ) — один із провідних навчальних закладів у системі вищої освіти, перепідготовки і підвищення кваліфікації в галузі культури і мистецтв, що має IV рівень акредитації.

Установа за результатами рейтингу ЮНЕСКО у 2009—2014 роках посідала перше місце серед ВНЗ сфери культури і мистецтв України. В діяльності НАКККіМ поєднано інноваційні форми навчання та мультимедійні технології. Студентам забезпечено високий рівень викладання соціогуманітарних і фахових дисциплін з використанням кращого вітчизняного і зарубіжного досвіду та залученням фахівців міжнародного рівня.

Сьогодні в НАКККіМ здобувають освіту 3000 студентів і щорічно проходять підвищення кваліфікації та перепідготовку понад 3000 керівних працівників галузі культури і мистецтв та 1200 державних службовців. У НАКККіМ навчається понад сто докторантів та аспірантів, діє дві спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Спеціалізована вчена рада Д 26.850.01 Академії має право приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук із культурології, мистецтвознавства, філософських та історичних наук за спеціальністю 26.00.01 — теорія та історія культури (культурологія, мистецтвознавство, філософські та історичні науки) в галузі науки за шифром 26 — Культурологія.

Спеціалізована вчена рада К 26.850.02 Академії має право приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 27.00.02 — документознавство, архівознавст-

во (історичні науки) в галузі науки за шифром 27 — Соціальні комунікації.

Академія видає фахові часописи, зокрема "Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв", "Культура і сучасність" (альманах), "Мистецтвознавчі записки", науковий журнал "Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія" та ін.

Одним із структурних підрозділів НАКККіМ є Інститут післядипломної освіти (ІПО), який, у свою чергу, є правонаступником Інституту підвищення кваліфікації працівників культури, що був створений 1970 р. Отже, нинішнього року НАКККіМ та ІПО святкуватимуть 45-річчя діяльності. Упродовж цього періоду Інститут здійснює підвищення кваліфікації працівників усіх закладів культури України — театрів, філармоній, бібліотек, музеїв, будинків культури, музичних шкіл, кіномереж.

Особливе місце у цьому процесі належить підвищенню кваліфікації бібліотечних фахівців. Воно здійснюється за сучасними навчальними програмами та посібниками, розробленими викладачами Інституту з підвищення кваліфікації працівників бібліотек за такими темами: "Нова бібліотечна послуга: використання інформаційних технологій та Інтернету в бібліотеці"; "Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек"; "Інтелектуальна свобода та доступність інформації в демократичному суспільстві"; "Адвокація: представлення та захист інтересів бібліотек"; "Технології Веб 2.0 для бібліотек: нові можливості розвитку бібліотечного середовища". Навчальні програми передбачають лекційні та практичні заняття з окремих тем, круглі столи, дискусії, рольові ігри, інші інтерактивні форми освіти.